

Prop.
1992/93:63

Regeringens proposition

1992/93:63

om ändrade bestämmelser i fråga om bostadsbidrag
för år 1993, m.m.

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 15 oktober 1992.

På regeringens vägnar

Carl Bildt

Bengt Westerberg

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att bostadsbidragens administration förs över från kommunerna till försäkringskassorna den 1 januari 1994. Nya regler för bidragsgivningen bör införas samtidigt som administrationen ändras. Därför föreslås att lagen (1992:654) med särskilda bestämmelser om bostadsbidrag för år 1993, som nu gäller för tiden januari – juni 1993, skall gälla för hela år 1993.

Ett förstatligande av bostadsbidragen bedöms inte kunna ske under år 1993. Det belopp som tidigare har överförts från kommunerna till staten för detta ändamål avseende år 1993 bör återföras till kommunerna. Metoden för detta bör vara att kommunerna för bidragsåret 1993 får statsbidrag med 100 % av sina kostnader för statsbidragsberättigade bostadsbidrag. I efterhand kommer en avräkning att ske så att statens sammanlagda kostnader inte blir högre än vad de skulle ha blivit med nu gällande statsbidragsregler.

Vidare föreslås att bidrag enligt lagen (1992:148) om särskilt bidrag till ensamstående med barn lämnas även för andra halvåret 1993. Bidraget blir 1 800 kronor för hela år 1993, dvs. lika stort som för åren 1991 och 1992.

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1992:654) med särskilda bestämmelser om bostadsbidrag för år 1993

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:654) med särskilda bestämmelser om bostadsbidrag för år 1993

dels att 1-3 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 5 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

För år 1993 lämnas bostadsbidrag enligt lagen (1988:786) om bostadsbidrag *tills vidare endast för månaderna januari – juni* med de avvikelser som följer av denna lag.

För år 1993 lämnas bostadsbidrag enligt lagen (1988:786) om bostadsbidrag med de avvikelser som följer av denna lag.

2 §

Den som vid utgången av år 1992 uppbär bostadsbidrag har rätt att utan föregående ansökan få bidrag även för månaderna januari – juni 1993 med, i fråga om barnfamiljer, omräknat belopp enligt 19 § lagen (1988:786) om bostadsbidrag eller, i fråga om hushåll utan barn, med samma belopp som för december 1992.

Den som vid utgången av år 1992 uppbär bostadsbidrag har rätt att utan föregående ansökan få bidrag även för månaderna januari – december 1993 med, i fråga om barnfamiljer, omräknat belopp enligt 19 § lagen (1988:786) om bostadsbidrag eller, i fråga om hushåll utan barn, med samma belopp som för december 1992.

Bidragsbeloppet skall omprövas

1. för barnfamiljer, om något sådant förhållande inträffar som avses i 28 § första stycket 2 – 4 lagen (1988:786) om bostadsbidrag eller om familjens inkomster av förvärvsarbete har ökat väsentligt eller minskat väsentligt i förhållande till motsvarande inkomster enligt 1991 års taxering till statlig inkomstskatt och det står klart att inkomständringen kommer att bestå under bidragsåret, samt

2. för hushåll utan barn, under de förutsättningar som anges i 29 § samma lag eller om hushållet beviljas studiemedel.

Den upplysningsskyldighet som föreskrivs i 27 § lagen om bostadsbidrag gäller även sådana ändringar av inkomst och studiemedel som avses i andra stycket.

3 §

I fråga om bostadsbidrag för månaderna januari – juni 1993 i andra fall än som avses i 2 §, skall bidraget bestämmas med utgångspunkt från den bidragsgrundande inkomst som kan beräknas med ledning av 1991 års taxering till statlig inkomstskatt. I fråga om upplysningsskyldighet och omprövning av bidragsbeslut skall 2 § tillämpas.

I fråga om bostadsbidrag för månaderna januari – december 1993 i andra fall än som avses i 2 §, skall bidraget bestämmas med utgångspunkt från den bidragsgrundande inkomst som kan beräknas med ledning av 1991 års taxering till statlig inkomstskatt. I fråga om upplysningsskyldighet och omprövning av bidragsbeslut skall 2 § tillämpas.

5 §

För bostadsbidrag som avser bidragsåret 1993 får kommunen statsbidrag med 100 procent av sina kostnader. Bidraget lämnas i efterskott för ett halvår i sänder.

I fråga om ansökan och utbetalning av bidrag gäller de bestämmelser som anges i 32 § lagen (1988:786) om bostadsbidrag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993.

Lag om ändring i lagen (1992:148) om särskilt bidrag till ensamstående med barn

Härigenom föreskrivs att 1, 2 och 4 §§ lagen (1992:148) om särskilt bidrag till ensamstående med barn skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

Enligt denna lag lämnas ett särskilt bidrag av allmänna medel till en ensamstående förälder som den 1 november bidragsåret haft hemmavarande barn under 18 år, om föräldern varit bosatt i Sverige under någon del av bidragsåret och under större delen av samma år inte bott tillsammans med barnets andra förälder. Med bidragsår förstås det kalenderår som bidraget avser.

Särskilt bidrag lämnas även till en ensamstående förälder som den 15 juni 1993 haft hemmavarande barn under 18 år, om föräldern varit bosatt i Sverige under någon del av tiden den 1 januari – den 30 juni 1993 och under större delen av samma tid inte bott tillsammans med barnets andra förälder.

Med barn avses även styvbarn och fosterbarn.

Med ensamstående förälder avses den som under större delen av bidragsåret varit ogift, änking, änka, fränskild eller under betänketid levt åtskild från andra maken. Med barn avses även styvbarn och fosterbarn.

2 §

Bidrag lämnas med 1 800 kronor för vardera av bidragsåren 1991 och 1992 samt med 900 kronor för tiden den 1 januari – den 30 juni 1993.

Bidrag lämnas med 1 800 kronor för vardera av bidragsåren 1991, 1992 och 1993.

4 §

Ansökan om bidrag görs skriftligen hos försäkringskassan. En ansökan skall ha kommit in till försäkringskassan

1. senast den 15 juni 1992 om den avser bidragsåret 1991,
2. senast den 1 februari 1993 om den avser bidragsåret 1992,
3. senast den 30 september 1993 om den avser tiden den 1 januari – den 30 juni 1993.

Ansökan om bidrag görs skriftligen hos försäkringskassan. En ansökan skall ha kommit in till försäkringskassan

1. senast den 15 juni 1992 om den avser bidragsåret 1991,
2. senast den 1 februari 1993 om den avser bidragsåret 1992,
3. senast den 1 februari 1994 om den avser bidragsåret 1993.

Om en ansökan har kommit in för sent, skall försäkringskassan avvisa den. En ansökan skall dock inte avvisas om den har kommit in i rätt tid till Riksförsäkringsverket eller till en annan försäkringskassa än den som skall pröva ansökan.

Ansökan skall innehålla de uppgifter som behövs för att bedöma sökandens rätt till bidrag samt en av sökanden på heder och samvete avgiven förklaring att de lämnade uppgifterna är riktiga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 oktober 1992

Närvarande: statsministern Bildt, ordförande, och statsråden B. Westerberg, Johansson, Laurén, Hörnlund, Olsson, Thurdin, Hellsvik, Wibble, Björck, Davidson, Könberg, Odell, Lundgren, Unckel, Ask

Föredragande: statsrådet B. Westerberg

Proposition om ändrade bestämmelser i fråga om bostadsbidrag för år 1993, m.m.

1 Inledning

Genom beslut den 16 januari 1992 utfärdade regeringen direktiv till en särskild utredare för att förbereda en överföring av bostadsbidragens administration från kommunerna till försäkringskassorna och föreslå vissa regeländringar i bostadsbidragssystemet.

Av direktiven framgår att det i samband med att administrationen förs över till försäkringskassorna kan finnas behov av att göra regelförändringar som syftar till att förenkla administrationen, men som samtidigt ger största möjliga tillförlitlighet när det gäller bidragen. En av de frågor utredaren därför hade att undersöka var möjligheten att gå över till att pröva bidragen mot aktuell inkomst och att skapa ett system för rullande prövning av bidrag för att undvika en ärendeanhopning vid årsskiften.

Utredaren har redovisat sitt uppdrag genom betänkandet (SOU 1992:89) Bostadsbidrag, enklare, rättvisare, billigare. Betänkandet remissbehandlas för närvarande.

Förslag till nya regler för beräkning av samhällsstöd till ensamstående föräldrar med barn har före sommaren presenterats i departementspromemorian (Ds 1992:53) Ensamförälderstöd. De föreslagna förändringarna innebär att sambandet mellan underhållsbidraget och samhällsstödet, dvs. utfyllnadsbidraget inom bidragsförskottet, slopas. En behovsprövning görs av samhällsstödet och denna prövning sker samordnat med behovsprövningen av bostadsbidragen. Promemorian har varit ute på remiss.

I avvaktan på resultatet av pågående utredningsarbete om bostadsbidragens administration och ett nytt ensamförälderstöd har riksdagen tidigare beslutat (prop. 1991/92:150 bil. I:3, bet. 1991/92:BoU25, rskr. 1991/92:344) att bidrag enligt lagen (1988:786) om bostadsbidrag tills vidare endast skall lämnas för första halvåret 1993. Bestämmelser om detta finns i lagen (1992:654) med särskilda bestämmelser om bostadsbidrag för år 1993.

Riksdagen har vidare beslutat (prop. 1991/92:81, bet. 1991/92:SoU14, rskr. 1991/92:171) att ensamstående föräldrar med hemmavarande barn som kompensation för den slopade skattereduktionen skall få ett särskilt bidrag avseende åren 1991 – 1993. För åren 1991 och 1992 är bidraget 1 800 kronor om året, och för år 1993 är bidraget bestämt till 900 kronor för tiden den 1 januari – den 30 juni. Bestämmelserna om det särskilda bidraget finns i lagen (1992:148) om särskilt bidrag till ensamstående med barn.

2 Överföring av bostadsbidragens administration till försäkringskassorna

Mitt förslag: Principbeslut fattas om att bostadsbidragens administration förs över från kommunerna till försäkringskassorna den 1 januari 1994.

Skälen för mitt förslag: Utredningen om bostadsbidragens administration har visat att handläggningen kommer att förändras på flera sätt när ansvaret förs över till försäkringskassorna. Handläggningen kommer att ske i en organisatorisk miljö där också andra bidrag handläggs inom samma arbetsenhet och av samma personal. Detta ger stora fördelar i fråga om resursutnyttjande, tillgång till uppgifter och säkerhet i prövning och kontroll. Ett gemensamt ADB-stöd innebär likformighet i uppgiftshandlingen och ger grunden för ett heltäckande uppföljningssystem. Utbetalningen av bostadsbidrag kan på olika sätt förenklas.

Utredaren beräknar att dessa förändringar tillsammans med de administrativa effekterna av ändrade regler minskar kostnaderna med ca 30 %. De regeländringar som föreslås innebär främst att inkomstprövningen av bostadsbidragen i allt väsentligt grundas på en beräknad, aktuell inkomst i stället för som nu på en inkomst som hämtas från den senaste taxeringen. Vidare föreslår utredaren att ett system med rullande prövning av bidrag utan årligt ansökningsförfarande införs.

Den utgångspunkt som angavs i direktiven är att bostadsbidragens administration bör föras över från kommunerna till försäkringskassorna den 1 juli 1993 och att samtidigt nya bidragsregler bör införas. Enligt min bedömning skulle denna tidsplan innebära en alltför kort förberedelse-tid för en så omfattande förändring som en sådan administrationsöverföring innebär.

Om det nya systemet skulle gälla från den 1 juli skulle det krävas fullständiga ansökningar från samtliga bidragstagare under våren. Handläggningen av ansökningarna och beslutsfattandet skulle medföra en mycket stor arbetsbelastning på försäkringskassorna. Risk finns att kvaliteten på besluten om bidrag skulle bli lidande av ett alltför snabbt införande av ett nytt system. Genom att flytta fram genomförandetidpunk-

ten till den 1 januari 1994 skapas utrymme för att fatta beslut som ger korrekta bidrag.

Såväl kommunerna som försäkringskassorna behöver tid för att förbereda en administrationsförändring. Enligt min bedömning är ett års framförhållning nödvändig inte minst med tanke på den personal som nu finns i kommunerna. Jag förordar att principbeslut redan nu fattas om att ansvaret för bostadsbidragens administration på lokal nivå förs över från kommunerna till försäkringskassorna den 1 januari 1994. Nya regler för bostadsbidragsgivningen bör införas samtidigt som administrationen ändras. Jag avser att föreslå regeringen att i februari 1993 förelägga riksdagen en proposition i ämnet. I samband därmed kommer jag också att redovisa hur överföringen av ansvaret från kommunerna till försäkringskassorna skall gå till och lämna förslag till ansvarsfördelning på central nivå.

3 Regler för bostadsbidrag år 1993

Mitt förslag: Bestämmelserna i lagen (1992:654) med särskilda bestämmelser om bostadsbidrag för år 1993 föreslås gälla för hela år 1993.

Skälen för mitt förslag: I kompletteringspropositionen 1991/92:150 bil. I:3 s. 4 föreslog regeringen att regler för bostadsbidrag till barnfamiljer och hushåll utan barn för år 1993 tills vidare endast lämnas för månaderna januari – juni och att bidrag under denna tid lämnas enligt i princip samma regler som under år 1992. För att lindra effekterna av bostadskostnadsökningar föreslogs dock att bostadskostnadsgränserna för barnfamiljer skulle höjas. Regeringen utgick därvid från att nya regler för bidragsgivningen skulle kunna införas fr.o.m. den 1 juli 1993. Förslaget lades i avvaktan på resultatet av pågående utredningsarbete.

Mot bakgrund av vad jag tidigare förordat beträffande tidpunkten för en överföring av bostadsbidragens administration till försäkringskassorna samt anfört om nya regler för bostadsbidragsgivningen förordar jag att tidsbegränsningen i lagen (1992:654) med särskilda bestämmelser om bostadsbidrag för år 1993 tas bort och att lagen således kommer att gälla för bostadsbidrag under hela år 1993.

De särskilda bestämmelserna innebär bl.a. att de bostadsbidrag som lämnas såväl under år 1992 som under år 1993 kommer att grundas på den sammanräknade inkomsten enligt 1991 års taxering till statlig inkomstskatt. Som jag framhöll i kompletteringspropositionen kan ett hushåll därmed förlora rätten till bostadsbidrag eller få ett lägre bidrag till följd av att samma realisationsvinst påverkar bidraget under två på varandra följande år. Jag anförde att detta är en orimlig effekt och att det därför borde finnas en möjlighet att bortse från realisationsvinst från en försäljning av bostad när bostadsbidrag fastställs under de sex första

månaderna år 1993. Enligt vad jag har erfårit skulle en sådan regel drabba orättvist. Möjligheten att bortse från en realisationsvinst vid fastställande av bostadsbidrag för år 1993 bör därför avse alla typer av realisationsvinster som är av tillfällig natur. Det bör ankomma på Boverket att meddela erforderliga föreskrifter.

4 Statsbidrag till kommunerna för 1993 års bostadsbidrag

Mitt förslag: Metoden för att återföra det belopp som avsatts för ett förstatligande av bostadsbidragen bör vara att kommunen för bostadsbidrag som avser bidragsåret 1993 får statsbidrag med 100 % av sina kostnader.

En avräkning kommer att ske i efterhand så att statens sammantagna kostnader inte blir högre än vad de skulle ha blivit med nu gällande statsbidragsregler.

Skälen för mitt förslag: Under förra riksmötet beslutade riksdagen om ett nytt statligt utjämningsbidrag till kommunerna (prop. 1991/92:150 del II, bet. 1991/92:FiU29, rskr. 1991/92:345). Härvid förutsattes bl.a. att systemet för bostadsbidrag skulle föras över till statligt huvudmannaskap fr.o.m. den 1 januari 1993. För att ekonomiskt reglera denna förändring minskades den totala statsbidragsramen för år 1993 med ett belopp som motsvarade kommunernas nettokostnader för bostadsbidragen för detta år, eftersom kommunerna skulle lyftas av dessa kostnader. Beloppet uppgick till 2 285 miljoner kronor.

Enligt gällande regler för statsbidrag lämnar staten bidrag till kommunerna motsvarande 50 % av kostnaderna för bostadsbidragen. Statsbidraget betalas ut kalenderårsvis i efterskott.

Ett förstatligande av bostadsbidragen bedöms inte kunna ske under år 1993. Till följd av den reglering som jag redovisat ovan måste reglerna för statsbidrag till kommunerna kompletteras för år 1993. Det belopp som har lyfts av kommunerna svarar mot ett års beräknade nettokostnader för bostadsbidrag. Beloppet bör återföras till kommunerna. Jag föreslår att metoden för detta bör vara att kommunerna för år 1993 får statsbidrag med 100 % av kostnaderna för sådana bostadsbidrag som nu berättigar till statsbidrag. En bestämmelse med denna innebörd bör tas in i lagen (1992:654) med särskilda bestämmelser om bostadsbidrag för år 1993.

Avsikten är att med den ovan nämnda metoden återföra beloppet 2 285 miljoner kronor till kommunerna. Om de totala kostnaderna för bostadsbidragen år 1993 avviker från vad som beräknats bör skillnaden regleras mellan staten och kommunerna som kollektiv under år 1994. Den sammantagna effekten för staten respektive kommunerna år 1993

bör bli neutral i förhållande till vad som skulle blivit fallet med nuvarande regler. Statens sammantagna kostnader bör således inte bli högre än vad de skulle ha blivit med nu gällande statsbidragsregler.

Statsbidraget till kommunerna för bidragsåret 1993 bör kunna betalas ut halvårsvis. Utbetalningen av statsbidraget för första halvåret bör kunna ske i augusti 1993 och för andra halvåret i februari 1994. Ansökan om statsbidrag skall lämnas in till länsbostadsnämnden och utbetalningen av bidraget skötas av Boverket. Det bör ankomma på Boverket att utfärda erforderliga föreskrifter.

5 Bidrag till ensamstående föräldrar för år 1993

Mitt förslag: Särskilt bidrag till ensamstående föräldrar med hemmavarande barn lämnas med 1 800 kronor för år 1993.

Skälen för mitt förslag: I prop. 1991/92:81 aviserades att ett nytt samhällsstöd till ensamföräldrarna borde kunna tillämpas fr.o.m. den 1 juli 1993. Stödet avsågs då bli samordnat med bostadsbidraget och avlösa bidraget enligt lagen (1992:148) om särskilt bidrag till ensamstående med barn. Det särskilda bidraget har enligt lagen bestämts till 900 kronor för tiden den 1 januari – den 30 juni 1993.

Förslaget till ensamförälderstöd som lämnats i departementspromemorian (Ds 1992:53) bereds för närvarande med beaktande av inkomna remissvar. Frågan om hur samhällsstödet till ensamföräldrarna skall utformas är komplex och fordrar ytterligare överväganden innan ett slutligt ställningstagande kan göras. Med hänsyn härtill och till mitt förslag att de särskilda bestämmelserna om bostadsbidrag föreslås gälla för hela år 1993, föreslår jag att också det särskilda bidraget till ensamföräldrarna lämnas för hela år 1993 med 1 800 kronor. Bestämmelserna i lagen (1992:148) om särskilt bidrag till ensamstående med barn ändras i överensstämmelse med mitt förslag.

I samband med ändringen görs ett förtydligande i lagtexten. I prop. 1991/92:81 angavs att med ensamstående menas den som är ogift, änklings, änka eller fränskild (s. 10). I några fall har det förekommit tveksamheter om termen ensamstående innefattar också dem som under bidragsåret levit åtskilda utan att deras äktenskap varit upplöst. För att undvika sådana tveksamheter och förenkla lagens tillämpning, bör i lagtexten anges att med ensamstående avses den som under större delen av bidragsåret varit ogift, änklings, änka, fränskild eller under betänketid levit åtskild från andra maken.

6 Upprättade lagförslag

Prop. 1992/93:63

I enlighet med vad jag nu har anfört har det inom Socialdepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i lagen (1992:654) med särskilda bestämmelser om bostadsbidrag för år 1993

2. lag om ändring i lagen (1992:148) om särskilt bidrag till ensamstående med barn.

7 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

dels att anta förslagen till

1. lag om ändring i lagen (1992:654) med särskilda bestämmelser om bostadsbidrag för år 1993

2. lag om ändring i lagen (1992:148) om särskilt bidrag till ensamstående med barn,

dels att godkänna vad jag har anfört om att bostadsbidragens administration förs över från kommunerna till försäkringskassorna den 1 januari 1994.

8 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

Proposition	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Propositionens lagförslag	2
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 oktober 1992	6
1 Inledning	6
2 Överföring av bostadsbidragens administration till försäkringskassorna	7
3 Regler för bostadsbidrag år 1993	8
4 Statsbidrag till kommunerna för 1993 års bostads- bidrag	9
5 Bidrag till ensamstående föräldrar för år 1993	10
6 Upprättade lagförslag	11
7 Hemställan	11
8 Beslut	11